

Milyen is legyen a személyvédelmi szakember?

A személyvédelmi szakemberekkel szemben támasztott követelmények fejtegetésével nem igazán találkozhattunk sem a szűkös magyar nyelvű szakirodalomban, sem más forrásokban.

A téma kutatása során a hiányos magyar nyelvű szakirodalom miatt jórészt csak a terület vezető szakembereivel folytatott konzultációk során sikerült megfelelő mennyiségű anyagot, információkat gyűjtenem.

Milyennek kell lennie egy jó személyvédelmi szakembernek? Somorjai László írása alapján „...a jó VIP-védelmi tiszt olyan, mint a Kilimandzsáró hófödte csúcsa: nyugodt, csendes, tiszta és hűvös. Soha nem provokál – viszont gyorsan reagál. Ha lehet, elkerüli a konfliktusra okot adó helyzeteket, de amikor komolyan fenyegetik, akkor egy pillanat alatt kitör belőle a harcos, agresszív lélek – úgy, mint a vulkán a hófödte csúcsok alól. Az agresszivitás azonban sohasem lehet kontroll nélküli. Mértékét a jó szakember mindig a fenyegetettség valóságos mértékéhez igazítja, mert az csupán egy eszköz, amely a veszélyes helyzet elhárításához szükséges.

Isten nem arra teremtette az embert, hogy a másikat megölje vagy szándékosan kárt okozzon neki. Vagyis az agresszív magatartás nem alaptermészetünk sajátja, nem egy természetes állapot, ezért azt a személyi védelemhez tanulni kell. Amikor az embernek harcolnia kell, nem lehet

pipogya, nem lehet málé, hanem meg kell erősítenie a lelkét.”

Milyen hát a jó védelmi tiszt? – tettük fel a kérdést. Nos, egy jó szakember a fegyvert csak a legvégső esetben használja. A jó védelmi tiszt nem „gorilla”, de ha kell, elrettenti a támadót, és szükség esetén akár harcol is vele. Feladata azonban sokkal átfogóbb, több mindent magában foglaló „integrált” munka. A jó védelmi tiszt nem várja meg, míg a támadás bekövetkezik, hanem ha teheti, felkeresi a potenciális agresszort, és tárgyal vele. A szükséges információkat begyűjti, és meghatározza a szükséges védelem szintjét – nem lő ágyúval verébre. A jó védelmi tiszt nem sofőrje a védencének, noha az autóját sokszor ő vezeti. Sokszor védence lweveleit is ő bontja fel, azonban diszkrét, az információkat bölcsen kezeli. Még nagyobb távolságról is felelősséget vállalhat ügyfelének biztonságáért. Ennek érdekében nem árul el titkokat, szükség esetén viszont dezinformál. Adott esetben még ahhoz is joga

van, hogy ellenőrizze a védencével kapcsolatban álló személyeket. Ez tehát egy maximálisan bizalmi szakma.

A jó védelmi tiszt tehát megtesz mindent kliense biztonságáért, noha egyet tudunk kell: nincs 100 százalékos védelem. Más szavakkal: ennek a munkának mindig van rizikófaktor.

Napjainkban az alábbi követelményeknek kell megfelelni egy felkészült személyvédelmi szakembernek:

- ▶ A jelentkező elsődleges feltételként a törvényben meghatározottak szerint legyen alkalmas személy- és vagyonőrnek. Konkrét őrzésvédelmi munkát, ezen belül a személyvédelmi munkát csak olyan személyek végezhetik, akik személy- és vagyonőri szakképesítéssel, és ennek alapján rendőrhatalóság által kiállított személy- és vagyonőr-igazolvánnyal rendelkeznek. Az engedély és az igazolvány a tevékenység végzésének elengedhetetlen feltétele.
- ▶ Alkalmassága esetén rendelkezzen a személyvédelmi munkához nélkülözhetetlen okmányokkal. Köztük említhetjük a szakmai képzettséget igazoló személy- és vagyonőri igazolványt, a SzVMSzK kamarai tagsági igazolványt, a fegyverismereti vizsgabizonyítványt és egy személyvédelmi képzettségről szóló igazolványt.
- ▶ A speciális foglalkozáshoz szükséges, alkalmassági vizsgálatokon való megfelelés. A foglalkozás-egészségügyi szakorvos döntése alapján egészségileg legyen alkalmas. Ne legyen általános, sem speciális tevékenység vonatkozásában kizáró ok vele szemben, mint például a fegyvertartást kizáró okok vagy a gépjárművezetést kizáró betegségek.
- ▶ Pszichológiai alkalmasság. A fegyveres szolgálat ellátása során kiemelten fontos szempont lehet a jelentkező pszichológiai alkalmassága. Nagyon fontos még a személy megbízhatósága is. Fel kell mérni, hogy milyen biztonsági kockázati tényezőkkel rendelkezik a megbízóra és magára a biztonsági cégre nézve. A bizalmi munkakör betöltése során temérdek olyan magán-, üzleti és szolgálati titok kerülhet, illetve kerül is a személyvédelmi szakember tudomására, hogy indokoltá válik a

A személyvédelmi szakemberek színvonalas felkészítésére jó alkalom kínálkozik az IBSSA képzésein

megbízhatóságának, lojalitásának előzetes felmérése.

- ▶ Azoknak, akik személyvédelemmel foglalkoznak, fizikailag is meg kell felelni a követelményeknek. Kifűnő erőnléttel és nagyon jó állóképességgel kell rendelkezniük. Ezeket célszerű folyamatosan fejleszteni, de minimálisan elvárható, hogy a megfelelő kondíciójukat szinten tartják.
- ▶ Talán az egyik legfontosabb követelmény az erkölcsi megbízhatóság és a feddhetetlen előélet. Nyilvánvalóan senki sem szeretné, ha a saját testőre árulná el őt, vagy esetleg a magánéletéről hírügynökségeknek nyilatkozná az, akire az életét is rábízta. Az erkölcsi megbízhatóságot az erkölcsi bizonyítvány, a feddhetetlenségi igazolás és az életmódvizsgálat kombinált alkalmazásával jó eredményekkel lehet vizsgálni. Első lényeges vizsgálati szempontok, hogy a jelentkező ellen folyt-e már valaha is büntetőeljárás. Az erkölcsi bizonyítvány erre ad választ. Célszerű ellenőrizni, hogy folyamatban lévő büntetőeljárásban szerepel-e a jelöltünk. A feddhetetlenségi igazolásból ezt is kideríthetjük, hiszen a Központi Bünygi Nyilvántartási Osztály kérelemre írásba foglalja, hogy kezelnek, valamint kezeltek-e adatokat a vizsgált személyről a bünygi nyilvántartásokban. Ellenőrizni, vizsgálni kell, hogy a jelentkező önéletrajzában közölt munkaévek megfelelnek-e a valóságnak, s a referenciák alapján nincsenek-e olyan szakaszok, melyek hiányoznak és nem ellenőrizhetők.
- ▶ Az életmódvizsgálat szintén fontos eleme az erkölcsi megbízhatóság ellenőrzésének. Lényege, hogy a bizalmi munkakör betöltésére jelölt személy életviteléről, környezetében tanúsított magatartásáról tájékoztassa a megbízót (munkáltatót). Ennek során fontos szempont az úgynevezett kockázati tényezők, a vizsgált személy életvezetésében, személyes körülményeiben rejlő veszélyforrások (büntetett előélet, káros szenvedélyek, költséges életmód, rendezetlen magánélet, deviáns megnyilvánulások stb.) felszínre hozása.
- ▶ Esetenként a grafológiai és a poligráfus vizsgálatokat is célszerű alkalmazni. Itt meg kell azonban jegyeznünk, hogy a

törvényi szabályozások, feltételek szigorú betartása mellett.

- ▶ Fontos szerepet játszanak a jelentkező külső jegyei. Előnyös a jó megjelenés, az ápoltság, a gazdag szókinész, a kommunikációs készség.

A megszerzett elméleti tudás és az alkalmassági vizsgálatokon való megfelelés még nem feltétlenül jelenti azt, hogy a leendő személy- és vagyonőr a gyakorlati életben is használható. Példaként megemlíthetjük, hogy ha valaki a szerzett szakmai ismereteit nem tudja alkalmazni egy áruházi lopásnál, akkor megkérdőjelezhető a későbbi személyvédelmi alkalmassága is.

Mivel Magyarországon jelenleg még nincs egységes személyvédelmi képzés, így célszerű a munkába állás előtt meggyőződni a jelentkező szakmai felkészültségéről. Ezt tehetjük tesztlapokon, valamint a gyakorlatban is, akár egy személyvédelmi tréningen való részvétellel. Erre nagyon jó képzési lehetőséget ad a dr. Varga Miklós által vezetett Folda International Bodyguard Training Center. Ez a kiképzőközpont az IBSSA által minősített oktatást végzi. Pozitívum, ha a jelentkező már rendelkezik valamilyen nemzetközileg is elismert személyvédelmi végzettséggel. Ilyen képesítést az IBSSA által szervezett személyvédelmi képzéseken lehet szerezni.

Meg kell említenem a lökészség ellenőrzését is. A testőrök rendszerint lőfegyverrel dolgoznak, így elvárható, hogy egy profi testőr biztonságosan és jól tudja kezelni a fegyverét. Lökészsége semmiféleképp ne legyen átlagon aluli. Szintén tartásukon, illetve fejlesztésükön folyamatosan kell dolgozniuk a biztonsági szakembereknek. Önvédelmi ismeretei a speciális munkavégzéshez mérten legyenek magas szintű-

ek. Célszerűnek tartom az önvédelmi rendszerek közül a Krav-Maga rendszerének átfogó ismeretét. Azt gondolom, hogy ez az a rendszer, ami a leginkább alkalmazható a személyvédelmi technikák során különböző szituációkban. Ez a technika nem igényel különösen nagy fizikai erőnléteket és több évtizedes gyakorlást.

A személyvédelmi szakemberben legyen meg a folyamatos továbbképzés igénye. Jelentős előnynek számít az idegen nyelvek ismerete, az állami főiskolai diploma vagy a felsőfokú szakmai végzettség. Speciális elvárásként szerepelhet még a futás, lovaglás, búvárkodás.

A magas színvonalú technikai felszereltség, ide értve a luxusgépjárműveket és egyéb felszereléseket is, azonban nem elegendő a minőségi szolgáltatás nyújtásához. Sokkal fontosabb szempont és a világunkban felértékelődött az olyan személyvédelmi szakemberek alkalmazása, akik megfelelnek egy szigorú követelményrendszernek, melyben a pszichikai és a megbízhatósági alkalmasság áll az első helyen.

Természetesen, az említett minimális követelményszintet nem egy maffiafőnök testőrének kell teljesítenie. Sokkal inkább az üzleti és politikai élet képviselői védelmét ellátó személyvédelmi szakemberek ismérvei ezek a paraméterek.

Egy évtizedek óta VIP személyek védelmét szervező német vállalkozó tréfásan így fogalmazott: „Az ideális testőr több nyelven beszélő süketnéma, aki két jeles egyetemi vizsgája között a fitness-teremben, a lőtérben, a könyvtárban tölti szabadidejét, és ráadásul még kiváló sofőr is.”

Balogh Imre

E-mail: imrebalogh@pannongsm.hu

Balogh Imre

névjegy

Személy- és vagyonőrként a kunszentmiklósi polgárőrség alapító tagja volt 1999-ben, két évvel később pedig már alelnökévé is választotta a civil szervezet. 2002-től az IBSSA tagja. Tanulmányait a Bánki Donát Műszaki Főiskola felsőfokú biztonság-szervezői karán, a BM Bünymegelőzési Akadémiáján, valamint a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen végezte, illetve folytatja. 2004-ben a szakmai legjobbjai országos pályázaton „Az év vagyonőre” cím nyertese volt.